

VERSLAG Programmaraad Bodem (gewijzigd)

Datum : 3 september 2008
Tijd : 13.30 – 16.00 uur
Plaats : Utrecht
Kenmerk : SIKB-PR_N_08_32753

Aanwezig :

Marc Langenhuijsen (Vz)
Frank Lame (GTI's)
Henk Koster (ONRI)
Roel Otten (FeNeLab)
Harm Jansen (BSB Zuid)
Arie Deelen (SIKB-bestuur)
Jaap van de Bom (NVPG)
Marc Pruijn (VROM)
Ronald Kalwij (VNO NCW)
Jody de Brouwer (NEN)
Wim van Grinsven (RWS) ipv Piet den Besten
Michiel Gadella (B+)
Walter de Koning (SIKB)

Afwezig :

Maarten Angenent (VNO NCW)
Rob Hakstege (Defensie)
Peter de Rooij (Bouwend Nederland)
Peter Leenders (BOG)
Piet den Besten (RWS)
Paul Hagevoort (SBNS)
Ronny Huls (VKB)
Eugene Janse (IPO)
Hub Meuffels (VNG)

Gasten:

Theo Edelman
Maurice Hensen

Actie door

Nr.

1 Opening, vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. Ronny Huls is afwezig, maar heeft schriftelijk gereageerd.

2 Mededelingen en verslag

- Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld, behoudens een redactionele wijziging (Marc Langenhuijsen).
- Vervolg MOS: er is een concept-projectplan opgesteld voor de vervolgvactiteiten, dat nu tussen de direct betrokkenen (VROM, B+, IPO, GSN, VKB en SIKB) wordt besproken.
- Bodembescherming: per 1 oktober 2008 beheert SIKB ook de normdocumenten mbt bodembescherming (vloeistofdichte vloeren). Hiervoor is een apart CCvD / Accreditatiecollege opgericht.

3 Europese certificatie voor monsternemers

De Brouwer licht het door NORDTEST ingebrachte voorstel in CEN toe. NEN was verrast door het (moment van) het voorstel en heeft tegengestemd. Vermoedelijk doen ook andere landen dat. De Koning vult aan dat in het kader van KWALIBO in NL een bewuste keuze is gemaakt voor een combinatie van bedrijfscertificering en persoonsregistratie. Dit geeft de verantwoordelijkheden het beste weer. Er is niet gekozen voor persoonscertificatie omdat de organisatie / werkgever de beste mogelijkheden heeft om misstanden te beïnvloeden en een focus op individuen ook een eenvoudige vluchtweg is voor malverserende organisaties.

Vanuit de Programmaraad worden de volgende opmerkingen gemaakt:

- Kalwij: Het initiatief is op zich prijzenswaardig, want het is beter als opdrachtgevers in de EU overall dezelfde regels ontmoeten
- Vd Bom vraagt of deze harmonisatie alle inspanningen in NL in een keer weggooit? Dat is volgens De Brouwer niet het geval, alleen al doordat we het lang te voren zien aankomen en er op kunnen anticiperen. Nu is nog niet in te schatten hoe het onderwerp in de EU verder behandeld zal worden. Het is

echter wel gewenst om het in NL gekozen systeem actief in de EU te verdedigen. Lame vult aan dat dit een langjarige inbreng vergt. De voorzitter concludeert dat de Programmaraad het belang van een actieve inbreng in EU-kader op dit punt ondersteunt. Het is gewenst om het in NL gekozen systeem actief over het voetlicht te brengen. NEN en SIKB trekken samen op.

4 **Aanpassing norm voor bemonstering grondwater**

De Brouwer licht toe dat nu het derde ontwerp van de herziening van NEN 5744 ter tafel ligt en dat het een lastige discussie was. Commentaar op het huidige ontwerp is mogelijk tot 1 december. Inwerkingtreding is voorzien in maart 2009. Van belang is de vraag of SIKB de norm in BRL 2000 zal opnemen, waardoor hij verplichtend wordt ingevoerd.

In de discussie komen de volgende opmerkingen naar voren:

- Koster merkt op dat de praktijkconsequentie is dat de huidige week 'stabilisatietijd' verdwijnt. Vd Bom herkent de werkwijze uit het begin van de bodemperiode. Beiden steunen de wijziging.
- Kalwij vraagt of er een trendbreuk in meetreeksen ontstaat? Dat kan, maar volgens De Brouwer worden de resultaten vermoedelijk eerder 'schoner' dan slechter. Gadella vraagt of er onderzoek is gedaan naar trendbreuken. De Brouwer antwoordt dat alleen de methoden zijn onderzocht.
- Otten vraagt naar het overgangsbeleid. Dit is nog niet uitgewerkt. Dit zal alsnog gebeuren.
- Invoering vraagt ook een duidelijke communicatie-inspanning. NEN zal de volgende bijeenkomst de stand van zaken melden.

JdB

JdB

De voorzitter concludeert dat de Programmaraad de herziening van de NEN ondersteunt, maar aandacht vraagt voor het formuleren van overgangsbeleid en actieve communicatie over de wijziging.

5 **Strategie onderhoud SIKB-documenten**

De Koning licht de notitie toe. Het is een concept dat door het CCvD Bodembeheer over enkele weken behandeld zal worden. Ook loopt er nog een kostenonderzoek.

De programmaraad maakt de volgende opmerkingen:

- Kalwij vraagt of uit de effecten van KWALIBO nu blijkt dat het stelsel de moeite waard is. Pruijn antwoordt dat de beantwoording van deze vraag verloopt via de projectgroep monitoring Bbk (knelpunten oplossen en via jaarlijkse workshop ervaringen betrekken; na 3 jaar eindrapportage). Gadella vult aan dat dit geen kwantificering omvat. Wel wordt bezien of het Bbk werkt op de manier die beoogd was (kwalitatieve beantwoording)
- Kalwij merkt op dat bedrijven steeds meer moeten vastleggen, hetgeen kostbaar is. De Koning licht toe, dat voor zover dit certificering betreft het is opgenomen in het kostenonderzoek. Voor zover het melden aan de overheid betreft, is dit opgenomen in het project monitoring Bbk.
- Pruijn vraagt hoe SIKB zijn doelen vastlegt. De Koning geeft aan dat dit vooral in de Programmaraad gebeurt met als uiteindelijk resultaat het Jaarprogramma. Kalwij pleit er voor om de doelen breder te publiceren, bijvoorbeeld in publicaties van het MKB. Van Grinsven vult aan dat KWALIBO vooral procesafspraken betreft, terwijl men het liefst een productgarantie zou willen. Pruijn ondersteunt de suggestie om breder te publiceren; het overbrengen en draagvlak houden voor KWALIBO is op langere termijn essentieel. Vd Bom merkt op dat vooral overzicht geven de kernboodschap zou moeten zijn. Lame vult aan dat het voorlichten een permanent taak is, een tijdelijke actie (denk aan nieuwkomers. De Koning en Pruijn zullen dit streven uitwerken.
- De VKB (schriftelijke reactie Huls) reageert kritisch op het overzicht en vraagt met name aandacht voor de effecten van BRL 6000 en BRL 2000 op de inzet van mensen (competentie-eisen leggen druk op ervaren mensen terwijl dat niet altijd nodig om uit te voren door die mensen).

WdK /
MP

WdK

De gemaakte opmerkingen zullen worden verwerkt in de definitieve versie van de CCvD-notitie resp het Jaarprogramma 2009. De Koning en Pruijn werken de mogelijkheid om de KWALIBO-doelen breder te publiceren uit.

6 Bodembeheer quo vadis

Maurice Hensen licht de notitie van het Geledingenoverleg toe. Vervolgens verzorgt Theo Edelman een presentatie met de visie van het SIKB-bestuur. Na de presentaties wordt geanimeerd gediscussieerd, waarin beide visies goed op elkaar aansluiten. Over en weer worden in de discussie tips gegeven die voor beide presentaties van toepassing zijn:

- Geef duidelijk aan dat je met nieuwe technieken betere resultaten kunt halen.
- Voeg een vertegenwoordiger aan de 'Alliantie van Vrienden' toe die het belang van schoon grondwater inbrengt.
- Het is belangrijk dat het Geledingenoverleg en SIKB met elkaar in gesprek gaan om de gezamenlijke gevoelde knelpunten te inventariseren om vervolgens een gemeenschappelijke diagnose en remedie vast te stellen. De beide benaderingen lopen op sommige onderdelen ver uiteen.
- Nieuwe technieken moeten een duidelijker plek krijgen in protocollen, normen en beoordelingsrichtlijnen.
- De techniekwaaier van SKB moet actueel worden gehouden. De nieuwe technieken moeten daarin een volwaardige plaats krijgen en houden.
- Betrek de verschillende spelers in de keten hierbij, ook de overheden. Wellicht moet de houding van het bevoegde gezag ten opzichte van nieuwe technieken worden aangepast. Het is belangrijk daarvoor de drivers te benoemen.
- Het woord 'innovatief' is niet goed. Het komt bij sommigen over als 'nog niet uitontwikkeld, nog niet bewezen'.
- Geef meer ruchtbaarheid aan het succes van XRF in De Kempen. De techniek is goed beschreven en mag additioneel worden toegepast.
- 'Onbekend maakt onbemind'. Zet de nieuwe technieken dus in de schijnwerpers
- Vergeet de handhavers niet. Zij zijn gewend om aan harde getallen te toetsen.
- Misschien levert toetsen op wegnemen van risico's een handvat voor de handhaver
- Besteed bij het beschrijven van de nieuwe technieken ook aandacht aan de wijze van controleren van de resultaten
- In het verleden zijn de 'bodembazen' wel eens bij elkaar gehaald, om grensverleggende uitspraken te doen. Zo is het Bever proces ooit begonnen. Misschien moet dat weer, met de boodschap: nieuwe technieken kunnen, nieuwe technieken mogen, maar er zijn blijkbaar obstakels bij diverse spelers in de keten. Benoem die obstakels en werk ze weg
- De VKB (schriftelijke reactie Huls) geeft aan dat het toepassen van in situ onderzoekstechnieken niet optimaal benut wordt. Oorzaak is naar de mening van de VKB dat het bevoegd gezag alleen wil beschikken indien er harde cijfers beschikbaar zijn, en "Kwalibo" gecertificeerd. Dat betekent in de huidige situatie dat het alleen toegepast kan worden als hulpmiddel. Opdrachtgevers schrikt dit af. Bovendien: "onbekend is onbemind". Derhalve methodieken toepasbaar onder Kwalibo en marktpartijen en bevoegde gezagen duidelijk maken wat de mogelijkheden maar ook de beperkingen zijn. Opgemerkt wordt bovendien dat de in situ analyses niet nauwkeurig genoeg zijn en de detectielimiet is hoger dan bv een interventiewaarde.

Maurice vraagt of hij zijn achterban kan melden dat de Programmaraad instemt met de visie van het Geledingenoverleg. Dat is niet zonder meer het geval met de huidige tekst van de notitie. Het is gewenst om de bovenstaande tips vanuit de zojuist gevoerde discussie eerst te verwerken. Het zou ook goed zijn om de nieuwe versie opnieuw te bespreken.

De voorzitter concludeert dat een goede start is gemaakt met de discussie over de relatie innovatie en normalisatie en beveelt aan om de resultaten van de discussie in de communicatie van SIKB tot uiting te laten komen.

6 Rondvraag

De voorzitter sluit de vergadering.

De volgende vergaderdatum is donderdag 20 november 2008